

כל הזכויות שמורות

ברית-המועצות עלולה להחזיר שנית את שגרירה מושג-ראל. הידיעות שהופצו מקודם על שיפור אפשרי של יחסי ישראל-ברית-המועצות היו פזיזות מדי. הצטרפותה של ישראל לדוקטרינת אייזנהאור עוררה רוגז בקרמלין ובמקום נסיון לפתוח במערכה מדינית חדשה במרחב אחרי מיבצע סיני, תבוא נראה החמרה רצינית עוד יותר ביחסים אלה.

למרות שסירת הממשלה הצליחה לעבור מבלי להתפרק את המשברים הגדולים של מיבצע סיני ודוקטרינת אייזני האור, צפויים לה טיולטולים מסוכנים נוספים בעתיד הקרוב. בין הפערות הצפויות לה:

התנגשות בין שר הפיתוח מרדכי בנטוב והשרים משה כרמל, לוי אשכול וקדיש לוז. לעומת סענותיו של בנטוב כי משרד הפיתוח צריך לספג בכל שטחי הפעולה בנגב - כולל נמל אילת, המכרות, חברות הפיתוח השונות ופיתוח החקלאות - תובע שר התחבורה להעביר לידי את הטיפול בנמל אילת; שר האוצר אינו מוכן להוציא מידיו את הטיפול במכרות ובחברות הפיתוח; שר החקלאות עומד בתוקף על כך כי רק משרדו יעסוק בפיתוח החקלאות גם בנגב. הצבעת הממשלה בעניין זה תכריע נגד בנטוב, לא תביא לפרישת מפי"ם מהקואליציה, אך עלולה לגרום להחלפתו של בנטוב בחבר אחר ממפלגתו.

הדתיים יחדשו את תביעותיהם לקיום הסעיפים בהסכם הקואליציוני, שהכתיחו להם בין השאר, חוק ארצי לשמירת השבת כרוחם ותיקון חוק חינוך חובה. הדתיים יענו כי לא העלו את דרישותיהם עד כה בהתחשב עם המצב הבינלאומי והבטחוני, שתבע ליכוד מכסימלי. עתה לא יחסו לדיים במשברים ממשלתיים ממושכים.

תביעת אחרות העבודה לשינופי בניגוניות בחוקי-לארץ. מפלגה זו תעלה דרישה לשתף חברים משלה במנגנון החוץ של ישראל, הבנוי עתה על טהרת מפא"י. לדרישה זו יצטרפו גם יתר השותפים בקו

אליציה, מתוך תקווה כי גם הם יזכו בחלק מן העונה המכובדת.

בינ"י שוב ינסה להעביר את תוכניתו להנהגת הבחירות האזוריות. את החודשים הבאים יקדיש ראש הממשלה לניהול סימפוזיונים ממושכים עם אחדות-העבודה, מפ"ם והפעלים הדתיים, להניעם שי יסכימו לשינוי חוקת הבחירות הקיימת. בינ"י מקווה כי עתה, לאחר שמפלגות

השמאל הסתבכו בעמדתן בשאלת הדוקטרינה, יסכימו לקבל את הצעתו, דבר העלול למנוע התחרות פנימית בין שלוש המפלגות הפועליות העיקריות בבחירות הבאות.

אל תצפה לחיסולה הי מהיר של שביתת "אתא". למרות לחצם של הועד הפועל של ההסתדרות והשרים הכלכליים של מפא"י בכיוון זה, לא יבוא סיום מהיר של השביתה. לחץ זה עלול רק לחזק את עמדתו העקשנית של מזכיר פועלי חיפה יוסף אלמוגי, שיראה את עצמו מחוייב מסעמי פרסטיגיה ללחום גם נגד אתא וגם נגד חבריו למעמד.

היקף הריידים קונט כבנק ישראל יצומצם בהרבה, יגרום לחיסול האשראי שחרג מתחום האשראי הבנקאי הרגיל. בעלי המפעלים המחפשים הלוואות גדולות ייפגעו קשה.

יוקם קרטל ארצי לזופזיף, משותפיה הוא עמ"ס בן-גוריון. בצורה זו תימנע כל תחרות ותאופטר מכירת התוצרת במזומנים בלבד.

בריחתהון כשעור גדול יותר של הבנקים הקטנים, שנפגעו קשה על-ידי חוק הריבית החדש, במידה שלא מצאו דרך לעקוף חוק זה. תוצאה אחרת: הפסקת פתיחתם של סניפים קטנים חדשים.

שום יהיה שמח בחדרה. אחרי שהעריה לא הצליחה לפשר בין הח"גים הדתיים לבין תושבי שכונת מששון, שהתנגדו להקמת ישיבה בשכונתם, החליטו המוסדות הדתיים המרכזיים בירושלים להשתמש בכל האמצעים להבטיח הקמת הישיבה, כדי שלא ייווצר תקדים שלילי.

אם הינך חובב ספורט, היכון למבול של קבוצות כדורגל זרות. אחרי ביטול מסי הממשלה וחרשויות העירוניות על מפעלי ספורט, ירבו קבוצות מקומיות להזמין אורחות בינלאומיות. מאחר שההכנסות מהופעותיהן תהינה גדולות וכדאיות. שתי קבוצות שיופיעו החודש: סולו, מחזיקת הגביע הצרפתי, וואנבר היוגוסלאבית.

בריו"ט כארדו, כוכבת הקולנוע הצרפתית, תהיה כנראה פצצת משלחת הקולנוע הצרפתי, שתגיע לישראל בעוד שלושה שבועות לשבוע הסרט הצרפתי בישראל. המשלחת תכלול 16 איש, כולם כוכבים ובמאי קולנוע מפורסמים. באותו שבוע יוצגו סרטים צרפתיים בשלוש הערים הגדולות ובבאר-שבע. בנוכחות נשיא המדינה ושרי ממשלה.

העם

נגד הנגד

ביצע המלא מפה אל פה התמתחו האורחים כדי לראות מי מצביע, כיצד הקרב הגדול של הדוקטרינה הגיע לסימום. הן הצבעה המכרעת (59 בעד, 5 נגד, 39 נמנעים) קבעה סופית את עמדת ישראל כלפי ברית-המועצות.

אולם הכרעה זו היתה רק למראית-עין. כל העולם ידע כי כל עניני החוץ של ישראל נקבעים על-ידי איש אחד בלבד, דויד בן-גוריון, וכי היד האחת שלו שקולה כנגד כל שאר 119 הידיים הימניות של הח"כים הנכבדים. מבחינה זו היתה ההצבעה מיותרת לגמרי.

אולם דבר חשוב הרבה יותר היה מוטל על כפות המאזניים: אימון העם למפלגותיו, נכס שבלעדיו לא יתכן כל משטר דמוקרטי ראוי אמיתי. היד שהורמה בהצבעה פצעה אימון זה בפצע שלא יגליד זמן רב.

כי שתי המפלגות שסירבו להצביע נגד דוקטרינה, למרות שהיא שוללת את כל אשר אמרו והצהירו במשך שני דורות, זרעו רוח צינית העלולה להצמיח קציר של סערה.

דוקטרינת יערי. בעוד שבעיני אחדות העבודה לא היה מעולם שום ספק כי הישיבה בממשלה חשובה עד אין ערוך

מוכח הלחימה בדוקטרינה, המכחזת נגד ברית-המועצות. ההימנעות מספיקה בהחלט. לשוא הרעיון ריפסין ופרי שמיים וארץ הסוציאליזם. דעת יערי נתקבלה ברוב קטן, משתתפי הישיבה התפוררו ברוגז הדדי בלתי רגיל.

התנועה בלי בולדווור. לגבי האורח הפשוט, לא היתה כל הפרשה אלא בחינה של יושר פוליטי. הנימוקים הסכסיסיים בעד ונגד עניינו אותו רק במעט. דעת-העם הוזהתה עתה עם ההערה הצינית שהושמעה לפני שבועיים בפי חתן-השמחה, דויד בן-גוריון עצמו: "רק בבולדווור אפשר להוציא אותם מן הממשלה..."

מדיניות

שקט, בבקשה

המוקש שהתפוצץ מתחת למכונת ליד נחל-עזו עורר הדים בירושלים לא רק מפני שפצע את דני אנרון, בנו של ראש עיריית הביירה. עוד יותר עורר רוגז מפני שלא היה לישראל מוקש נגדי.

בימים הטובים לפני מיבצע סיני היתה תשובה פשוטה מוכנה לכל מוקש רציני: תגמול, אולם מאז מסר ביגיי את רצועת-עזה לידי כוחות המוסד שהוא קורא לו "אוי" שמום, נסתמה דרך זו. כל תגמול ברצועה, כמוהו כהתקפה דרך כוחות אוי"ם.

אישור מנג'ר. אולם אוי"ם-שמום לא היה המעצור היחיד. חשוב עוד יותר היה המעצור האמריקאי. אחרי שישראל השתלבה בדוקטרינה של אייזנהאור, שוב לא יכלה לפעול לבדה. היא היתה זקוקה לאישור מגבוה.

הודיעו האמריקאים: הם נמצאים בשלב האחרון של נסיון גדול להפיל את גמאל עבד אל-נאצר. כל פעולה ישראלית תקלקל את העסק. ביגיי נתבקש, במחילה מכבודו, לשבת בשקט.

כדי להמתיק את הגלולה, נפוצו לפתע שמועות סתמיות שונות כאלו מוכנות כמה ממדינות ערב, הכפופות להשפעה אמריקאית, לבוא במגע עם ישראל. ידיעה אחרת אמרה שאמריקה מסרה איגרת יש-ראלית לסעודיה, בענין מיצרי טיראן, ושהיא מוכנה לתחן בין שתי המדינות. היו אלה חלומות יפים לרוץ המזל, היו כוזבים, המציאות היתה קצת פחות וורודה: מיבצע סיני השליט את הרוז סם במרחב, המוקשים מתפוצצים בגבולות, והמדינה כולה הפכה לקלף במישחק בין שני הגושים המבקשים לכבוש את העולם הערבי.

צינוח

אבא נגד אבא

ההיסטוריה של התנועה הצינונית היא רשימה של בת-ימלון, בהם התאכסנו והתכנסו מנהיגי ועסקניה. ברשימה זו נודע מקום-כבוד למלון בילטמור הניו-יורקי, כי שם הכריז דויד בן-גוריון על הצורך להקים מדינה יהודית, אחרי שהוא עצמו לחם נגד תביעה זו במשך דור שלם. החודש חזר מלון בילטמור להדשות.

באחד מאולמי הבנין התכנס קהל רב של עסקנים ציוניים, שביקשו לבצע גיתוח: להוציא מגוף התנועה קוץ שהציק זה זמן רב לדויד בן-גוריון. הקוץ: הסתדרות ציוני אמריקה, בה שולטים הצינונים הכלליים האמריקאים, הנותנים סעד לחבריהם בארץ ומרגיזים את ביגיי.

כדי לאפשר את הגיתוח, הוכנו בעוד מועד המכשירים. בקונגרס הצינוני האחרון הי עבירה מפא"י החלטה המאפשרת לכל קבוצת עסקנים בכל ארץ להקים סניף של התנועה הצינונית, אפילו אם כבר קיימת באותה ארץ הסתדרות ציונית אחרת. ההחלטה באה, כביכול, לעזור לבלתי-מפלגתיים. אולם, כמו תמיד כשמפא"י דואגת כביכול לבלתי-מפלגתיים, היא דאגה לענינים מפלגתיים מאד.

פצצות בבילטמור. כדי למגר את מנהיגי ציונות אמריקה, שהם כולם חניכי אויב-ביגיי החתיק אבא הילל סילבר, ביקשה קבוצה אחרת, בהנהגת אויב-סילבר החתיק לואי ליפקס, להקים הסתדרות ציונית שניה. היא קבעה כינוס במלון בילטמור, הזמינה את שגריר ישראל. לפי הוראות שקיבל מירושלים, נענה אבא אבן להזמנה, נתן בואת גושפנקה רשמית למלחמה נגד אבא הילל סילבר.

אולם יהודי שני, שהוזמן למטרה דומה, התלבט קשות. נחום גולדמן הנשיא הצינוני, לא רצה להישחק בין אבא אבא. הוא לא רצה להפנות את גבו ליוזמי המיבצע החדש, שהם נמנים עם תומכיו, אך גם לא (המשך בעמוד 8)

כנסת ישראל

המצביעים הצביעו על עצמם

יותר מכל עקרון, היה המאבק במפי"ם הרבה יותר קשה. כי מרכז מפי"ם, שהוא המוסד העליון של המפלגה, החליט קודם לכן פה אחד (עם 7 נמנעים) להצביע נגד הדוקטרינה.

עיבוד פרטי הביצוע הוטל על מוסד נמוך יותר, הועדה המדינית. לזו נתברר כי ביגיי יורוק את מפי"ם תן הממשלה אם תעז להצביע נגד. בלב קשה התכנסו חברי הועדה ליד מיטתו של המנהיג הקשיש, מאיר יערי, השוכב חולה בחדרו במשק מרחביה.

חזית אנשי-הנגד היתה נכבדה מאד: יעקוב חזן, מזכיר-המפלגה נתן פלו, יעקוב ריפ טין ואליעזר פרי. תקיף ביותר היה מרדכי בנטוב, הסבור כי אנשי מפא"י מתבלים בכחנה תחילה בפעולות משרד-הפיתוח שלו, כדי להאשימו בכשלוניו.

אולם מאיר יערי הכריע את הכף נגד הצבעת-הנגד. טענתו, שהיתה חדשה והפי תיעה את חבריו: ברית-המועצות לא עזרה לישראל בכל ימות השנה, כדי שזו לא תצטרך להזדקק לדוקטרינה. לכן אין היא ראויה לכך שמפי"ם תקריב את עצמה על

כך, למשל, לא הופעל עדיין מפעלי הנחושת בתימנע. שעבודתו היתה צריכה להתחיל בחודש זה.